

Emotilan kannattavuus rakentuu monesta osasta

Eniten emolehmätilan talouteen vaikuttaa säilörehun hinta. Isäsonnin rodulla ja siemenlajittelulla on merkitystä pihvivasikkatilalle. Oikealla ruokinnalla saa kestävät emot, virkeät vasikat ja kaksivuotiaina poikivat hiehot.

TEKSTI LEENA PAKARINEN

Tuottava emolehmä-hankkeen laidunpilottissa pystyttiin parantamaan laidunsatoa kaistalaidunnuksella.

Emolehmä tarvitsee vuodessa noin 5 000 kuiva-ainekiloa karkearehua, joten pienikin hintamuutos rehussa vaikuttaa tilan kannattavuuteen.

– Ei ole pikkujuttu, tekeekö rehun 17 sentillä kuiva-ainekilo vai 13 sentillä. Tulos ero sadalla emolla on 18 500 euroa vuodessa (kate 1), painottaa hanketyöntekijä **Elina Juutinen** Märehitijöissä tulevaisuus-hankkeesta.

Pääsääntöisesti rehun tuotantokustannusta alentaa korkea hehtaarisato. Sillä on suuri merkitys tavanomaisella tilalla.

– Tukien ansiosta luomutila voi tuottaa säilörehun jopa muutamilla senteillä kuiva-ainekiloa kohden, vaikka hehtaarisato olisi 4 000 kuiva-ainekiloa. Rehun hintaan vaikuttavat myös koneketju, peltojen tukikelpoisuus sekä peltojen osto- ja vuokrahinnat, Juutinen sanoo.

Hänen mukaansa laidunnurmi voi olla hinnaltaan jopa miinusmerkistä halvan pellon alueilla. Laidunkausi kattaa enintään kolmasosan emon vuoden karkearehutarpeesta.

– Ollaan hyvin pitkällä kannattavuudessa, kun emot saa ruokittua halvalla, mutta tuotokauden mukaisella rehulla, tiivistää Juutinen.

Tuottava emolehmä-hankkeen laidunpilottissa pystyttiin parantamaan laidunsatoa kaistalaidunnuksella. 25 emolle saatiin siinä kuukautta pidempi laidunkausi ilman lisäpaaleja pienentämällä syöttölohkot noin 2,5 hehtaaria 0,6 hehtaariin.

Rehun ja muiden tuottavuustekijöiden vaikutuksia on laskettu Nautasuomen emolehmähankeissa sadan emon esimerkkikarjalle vuoden 2023 tukitasoa käyttäen.

Hiehotuki on poistunut

Karjan uudistustarve ja hiehojen poikimäikä vaikuttavat hiehojen kasvatuskuluihin.

län muutos 30 kuukaudesta 24:ään merkitsee sadalla emolla noin 5 000 euron säästöä.

– Jos uudistustarve vähenee vuodessa 20 hiehosta kymmeneen, tulos paranee yli 6 500 eurolla, sanoo Juutinen.

Apulaisprofessori **Troy Rowan** Tennesseen yliopistosta pienentäisi uudistustarvetta risteytysemoilla.

– Risteytysemo elää 1,36 vuotta pidempään ja tuottaa yhden vasikan ja 272 kiloa puhdasrotuista enemmän. Uudistushiehojen tarve vähenee, totesi marraskuussa 2023 Kalajoella Emo- ja pihviseminaarissa puhunut Rowan.

Poikimavälin lyhentymisen 379 päivää tasan vuoteen vaikuttaa sadalla emolla lähes 3 000 euroa. Vasikkakuolemien vähentäminen yhdeksästä prosentista kolmeen on lähes 5 500 euron arvoisen asia.

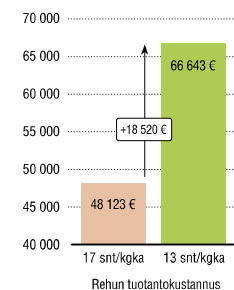
Terästetty eli sulavuusarvoltaan D700:n säilörehu verrattuna D650-rehuun imetysaikana toi laskelmassa lähes 5 000 euroa paremman tuloksen vasikoiden parempien päiväkasvujen ja myyntihintojen kautta.

Seksatulla saa sonnivasikkaa

Pihvivasikan charolais-, simmental-, blondi- tai limousinilä tuo Atrian vasikkavälityksessä yli 200 euroa paremman hinnan sonnille ja yli 100 euroa lehmälle. Esimerkkikarja saa siitä yli 13 000 euroa paremman vasikkatilan verrattuna brittirotuihin isiin, lasketuna noin sata grammaa paremmalla päiväkasvulla sekä korkeammalla perushinnalla ja myyntipainolla.

Jos sadan emon karjasta siementää kaikki kiimassa olevat y-siemenellä kuukauden ajan ennen laidunkautta, syntyy noin neljännes enemmän sonnivasikoita normaali-

Nurmirehun tuotantokustannuksen vaikutus kannattavuuteen

Säilörehun tuotantokustannuksen (tuettuna) vaikutus kate 1:een 100 emon karjassa.

Laidunnurmi halvan pellon alueilla voi olla hinnaltaan jopa miinusmerkistä.

Rehun ja muiden tuottavuus-
tekijöiden vaikutuksia on
laskettu muun muassa Nautas-
suomen emolehmähankkeissa.

SAKARI ALASUUTARI

"Vuotialta hiehoilta
voi nyt vähentää
jauhoa, mutta sitä
lisätään, jos ne
yhtään hoikistuvat tai
karva takkuuntuu."

jakaamaan verrattuna. Se tuo esimerkki-
karjalle lähes 7 500 euron tulon.

– Tilasiemennyskurssi kannattaa emo-
tilallakin, vinkkaa Elina Juutinen.

Suunnitelmallista tuotantoa

Keväällä 2023 Uusi-Mattilan simmental-
tilalla Nokialla syntyi y-lajitellun siemenen
ansiota 112 sonni- ja 66 lehmävasikkaa.
Yrittäjät **Veera Jokinen** ja **Markku Antila**
haastavat jatkuvasti itseään etsimään kan-
nattavimmat työtavat laajentuvalla emo-
tilallaan.

Siemennys onnistuu helposti aamuisin,
kun pienkuorumaajan ääni on houkuttellut
emot loppoparisiin syömään imetysajan
herkkuja ja kivennäisiä. Eläinten kesyys
säästää työaikaa siemennyksissä ja poiki-
misissä.

Päävastuu kiimatarkkailusta on Veera
Jokisella, joka on koulutukseltaan agrologi
ja seminologi. Hän tuntee kaikki emot
ulkonäöltä, vaikka tänä keväänä karjassa
on jo 212 poikijaa.

Viisi intensiivistä viikkoa Jokinen sie-
mentää jokaisen kiimassa olevan emon
sille valitulla annoksella: parhaille sim-
mentaleille x-siementä, muille y:tä tai
tavallista. Tälle keväälle hän osti 300 uutta
siemenannosta.

Vähintään kolme kokenutta ja pari
ensikertalaista sonnia huolehtivat jälki-
hoidosta. Karjalla on noin 375 päivän poi-
kimaväli.

– Viime keväänä siemensiin 200 emoa.
Tämän kevään vasikoille ei tule yhtä radi-
kaalia eroa sukupuoliin, koska nyt tarvit-
semme uudistushiehoja, Jokinen kertoo.

Hän on havainnut, että omien työtapojen
kyseenalaistaminen kannattaa. Esi-
merkiksi veden kantamiseen siitossonnille
hallin toisesta päästä kului päivässä 23
minuuttia. Sijaisapulomittajan työnä se
maksoi 4,20 euroa ja 243 päivältä 1 020,60
euroa.

Kymmenen viikon poikimakauden ajan
Uusi-Mattilan väki on hyvin valppaana.
Tilatyöntekijän työaika kello 8–16 helpottaa
yövalvomisia. Apua on myös Jokisen isästä,
ja tänä keväänä Uusi-Mattilaan tulee kaksi
harjoittelijaa Ahlmanilta. Lomittajaa käytetään
poikimakaudella perustöihin.

Poikimisten määrä isossa karjassa on
tuonut rutiniä, joten kuolleisuutta ei ole
etenkään niin, että vasikka kuolisi liian
hitaaseen tai huonoon poikima-apuun.
Markusta on Veera Jokisen mukaan tullut
hyvä kaksosten lajitteija.

Hyvää ruokaa imetykseen

Uusi-Mattilan tila tekee sulavinta rehua
vasikoille alkukesästä 365 paalin verran,
kesärehua 800–900 paalia ja viimeiseksi
tuhansia paaleja mahdollisimman kuivaa
talvirehua. Muuttuvakammioisella paalai-
mella saa tiukat ja laadukkaat paalit.

Emot eivät laidunna, vaan ne saavat
säilörehua ja lisäksi tuoreileikkä ja viljaa.

– Simmentalit ovat niin maitoisia, että
ne tarvitsevat paljon ruokaa. Imettäessä ei
saa laihtua, ettei tiinehtyminen kärsi, pai-
nottaa Jokinen.

Muskelia lihaketjuun

Uusi-Mattila on onnistunut hyvin hieho-
kasvatuksessa. Vuonna 2021 syntyneiden
hiehojen vuoden painot olivat keskimäärin
486 kiloa ja vuoden 2022 tyttöjen 495 kiloa.

Alle 500-kiloisistakin vuotiaista on Joki-
sen mukaan tullut hyviä emoja, mutta pa-
haat ovat painaneet 550 kiloa.

– Hiehon poikimiseen täytyy tinkiä asen-
noitua, mutta ei pelota, vaikka tänäkin
keväänä on tulossa 50 hiehoa.

Hyvän kasvun kaava on hyvin sulavat
paalit kaikille vasikoille ja pakkasella viljaa
sekä hiehoille että sonnipojille. Kuntoluok-
kaa pidetään silmällä.

– Vuotialta hiehoilta voi nyt vähentää
jauhoa, mutta sitä lisätään, jos ne yhtään
hoikistuvat tai karva takkuuntuu, sanoo
Jokinen.

Hyviä tuloksia Uusi-Mattilassa on saatu
myös välitysvasikoista, vaikka teurastamon
hinnoittelu ei kannusta yli 300-kiloisiin.
Päiväkasvut ovat olleet 1 550–1 650 gram-
maa.

Veera Jokinen kannustaa emotiloja lisää-
mään muskelia lihaketjuun eli käyttämään
aikuisille emoille muhkeaa pätesonnia.

– Kolme kiloa lisää vasikan syntymä-
painossa on 30 kiloa vieroituspainossa,
hän muistuttaa. ■

*Lähteet: EU-rahoitusta saaneet
Märehtijöissä Tulevaisuus- ja Tuottava
emolehmä -hankkeet, Emo- ja pihvi-
seminaari 2023 ja säilörehun hintalaskuri,
Atria-tuottajat, atriatuottajat.fi.
Lisätietoja tilasta: uusimattilantila.fi, tila
löytyy myös Instagramista ja Facebookista.*

Sulavaa rehua ja seleenii ennen poikimakautta

RUOKINNAN AJOITUS on osa emo-
lehmätilan kannattavuutta. Jo pari
kuukautta ennen poikimistaan emot
tarvitsevat sulavaa säilörehua, jota
tehdään maitotilojen korjuuajakatau-
lulla. Energiavaje tässä kohtaa sotkee
kaikkia emolehmälle tärkeitä asioita:
vasikka heikentyy, ternimaidon laa-
tu kärsii, maitotuotos saattaa pudota
koko imetyskaudeksi ja tiinehtyminen
viivästyy.

Veera Jokinen nostaa emolehmien
seleeniruokinnan tärkeimmäksi asiak-
si, jossa pihvivasikkatuotannossa voi
pahiten epäonnistua. Siihen voi itse
myös vaikuttaa eniten.

– Seleeninpuutos korostuu isois-
sa vasikoissa ja kaksosissa. Lisätyötä
tulee järkyttävästi ja perusrupulikin on
heikolle poloiselle tappava. Emoille
jää jälkeisiä ja ne tiinehtyvät hitaam-
min. Lievä vaje on hankalaa havaita,
Jokinen sanoo.

FARM24.fi

Vasikan lämpöliivi

**Tutustu uuteen
verkkokauppaamme**

Tarjous on voimassa 8.3.2024 asti, tai kunnes tuotteita riittää!